

ПУБЛИЧНО ИЗЯВЛЕНИЕ

Общи европейски приоритети във връзка с правоприлагането спрямо финансовите отчети за 2018 г.

Европейският орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) публикува своето ежегодното Публично изявление, което определя общите европейски приоритети във връзка с правоприлагането, като наблегна и на други съображения, свързани с годишните финансовите отчети за 2018 г. на регистрираните за публично търгуване дружества. ЕОЦКП и националните правоприлагащи органи ще обърнат специално внимание на тези области при следенето и оценката на прилагането на всички релевантни изисквания. Правоприлагащите органи ще продължат да се фокусират върху съществените въпроси, които са релевантни за съответния емитент, който е обект на проверката. Въз основа на извършените проверки правоприлагащите органи ще предприемат корективни действия, когато се открият съществени несъответствия, като ЕОЦКП впоследствие ще представи доклад със заключенията си. Освен тези общи приоритети, правоприлагащите органи може да зададат допълнителни национални приоритети във връзка с правоприлагането с фокус върху други релевантни въпроси.

Общите приоритети за правоприлагане за края на 2018 г., посочени в Раздел 1 на това публично изявление, са:

1. Специфични въпроси, свързани с прилагането на МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*;
2. Специфични въпроси, свързани с прилагането на МСФО 9 *Финансови инструменти*; и
3. Оповестяване на очакваното въздействие от прилагането на МСФО 16 *Лизинги*.

ЕОЦКП избра тези теми въз основа на очакваните съществени промени, въведени от новите изисквания. Също така, имайки предвид продължителната им актуалност, ЕОЦКП и правоприлагащите органи ще продължат да оценяват съответните въпроси, наблюдавани през предходни години. На последно място, ЕОЦКП акцентира върху последствията за финансовото отчитане, след като на 1 юли 2018 г. Аржентина бе класифицирана като свръхинфлационна икономика съгласно МСФО.

ЕОЦКП подчертава значимостта на конкретиката от страна на емитентите при оповестяването на финансовите им отчети и предоставянето на информативно описание и обяснение на въпросите, които са релевантни за разбирането на финансовите резултати и финансовото състояние на юридическото лице.

Освен посочените общи приоритети за правоприлагане ЕОЦКП подчертава и конкретните изисквания, свързани с други раздели от годишния финансов отчет, различни от финансовите отчети. Както е посочено в Раздел 2 на това публично изявление, изискванията са за:

- оповестяванията на нефинансова информация с акцент върху: въпроси, свързани с околната среда и изменението на климата, обяснение на причините за неприлагането на определени политики; и ключови показатели за ефективност, свързани с нефинансови политики; и
- конкретни аспекти на Насоките на ЕОЦКП относно алтернативни показатели за финансови резултати (АПФР), а именно определението и обяснението за алтернативните показатели за финансови резултати и принципа на значимост.

На последно място, ЕОЦКП подчертава значимостта на оповестяванията на въздействието, което оказва решението на Обединеното кралство да напусне Европейския съюз (Брекзит). ЕОЦКП напомня на емитентите да следят отблизо

въздействието, което преговорите за Брекзит ще окажат на дейността им. ЕОЦКП напомня, че подробностите, свързани със сценария на Обединеното кралство за напускане на ЕС, вероятно ще станат ясни до датата, на която годишните финансови отчети за 2018 г. са утвърдени за издаване, поради което емитентите следва да предоставят достатъчно прозрачност за влиянието на Брекзит върху техните експозиции и дейност, рискове и източници на несигурност на оценките, и за начина за справяне с тях въз основа на конкретните обстоятелства на съответния емитент. **РАЗДЕЛ 1: ПРИОРИТЕТИ, СВЪРЗАНИ С ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ ПО МСФО**

1. Прилагане на МСФО 15

2018 г. е първата година, в която МСФО 15 бяха приложени задължително за всички предприятия. Имайки предвид значимостта на приходите при финансовото отчитане, МСФО 15 променя основните понятия и принципи на признаването на приходи, дори и количественото въздействие да не е съществено към датата на прехода. Поради тази причина и независимо от значимостта на въздействието, счетоводните политики, специфични за предприятието, следва да посочват ясно по какъв начин принципите на МСФО 15 важат за основните приходни потоци на предприятието.

ЕОЦКП напомня на емитентите и за значимостта на оповестяването на въздействието на прехода, специфично за предприятието, придружено от разяснения за всеки значим ефект, оказал съществено въздействие върху финансовото състояние и резултати. ЕОЦКП отново отбелязва, че емитентите трябва да осигурят прозрачност за приложени метод за преход. В тази връзка, ако модифицираният ретроспективен метод е използван съгласно параграф В3(б) на МСФО 15, то тогава параграф В8 на МСФО 15 изисква допълнителни оповестявания за отчетните периоди, които включват датата на първоначалното прилагане. Тези оповестявания включват размера на въздействието, което прилагането на МСФО 15 оказва в настоящия отчетен период върху всяка отделна статия на финансовия отчет спрямо изискванията, прилагани до момента, както и обяснение на причините за съществени промени.

Идентифициране и удовлетворяване на задълженията за изпълнение

ЕОЦКП напомня на емитентите, че прилагането на новите изисквания, изложени в параграфи 22-30 на МСФО 15, за идентифициране на задълженията за изпълнение може да наложи разделянето на договори (например в телекомуникационния и медийния сектор) и в следствие може да доведе до различни методи за признаване на приходи във времето и/или размера, които трябва да бъдат ясно обяснени. В допълнение, прилагането на новите изисквания за удовлетворяване на задълженията за изпълнение и прехвърляне на контрола на стоки и услуги върху клиента, изложени в параграфи 31-38 на МСФО 15, може да доведе до промяна на модела за признаване на приходи от признаване в определен момент към признаване в течение на времето и обратно (например в сферата на недвижимите имоти и строителството). В такъв случай ЕОЦКП напомня нуждата от допълнителна прозрачност в това отношение и подходящо обяснение за двигателите на такава промяна.

ЕОЦКП напомня на емитентите критериите, чрез които се оценява дали задълженията за изпълнение са били удовлетворени с времето съгласно параграф 35 на МСФО 15. Един от тези критерии¹ в частност посочва, че приходите могат да бъдат признати с течение на времето, ако дейността на предприятието не създава актив с алтернативна употреба за предприятието и предприятието разполага с гарантирано право на плащане за дейността, извършена към съответната дата.² В тази връзка решенията на Комитета за разяснение на международните стандарти за финансово отчитане (КРМСФО) от март 2018 г.³ дават допълнителна яснота по отношение на прилагането на тези критерии към различни специфични фактически модели. ЕОЦКП насърчава емитентите да преценят дали тези решения от дневния ред влияят върху оценката им за прилагането на МСФО 15, тъй като тези решения изразяват основните принципи на параграф 35 от МСФО 15, и следователно може да предоставят информация за това как да

¹параграф 35(в) от МСФО 15

²параграфи 36 и 37 от МСФО 15

³<https://www.ifrs.org/news-and-events/updates/ifric-updates/march-2018/>

се прилага МСФО 15 към други фактически модели.

Оценка на принципал спрямо агент

ЕОЦКП напомня, че основният принцип, стоящ в основата на признаването на приходи, е прехвърлянето на контрола. Параграф Б35 на МСФО 15 посочва, че предприятието е в ролята на принципал, ако притежава контрола върху стоките и услугите преди да прехвърли стоките или услугите към клиента. Параграф Б37 от МСФО 15 предоставя някои показатели за анализ. Оценката за това дали предприятието е агент или принципал трябва да бъде дадена в съответствие с този основен принцип и в зависимост от договорните споразумения. Тази оценка може да бъде сложна и да зависи в голяма степен от преценката. Ето защо ЕОЦКП отново отбелязва значението на оповестяванията на съществените преценки и допускания в това отношение, както изисква параграф 123 на МСФО 15, по-конкретно, тъй като анализа съгласно МСФО 15 може да доведе до заключение, различно от предишното счетоводно третиране.

Разпределение на цената на трансакцията към отделните задължения за изпълнение

В случай на наличието на няколко задължения за изпълнение в един и същи договор, параграфи 73-80 от МСФО 15 изискват разпределение на цената на трансакцията към всяко отделно задължение за изпълнение на основата на относителна самостоятелна продажна цена. Ето защо ЕОЦКП подчертава важноста на това цялата информация да бъде взета под внимание и наблюдаемите входящи данни да бъдат използвани максимално, както е разпоредено в параграф 78 на МСФО 15. Ако самостоятелната продажна цена не е пряко наблюдаема на пазара, емитента следва да увеличи максимално използването на наблюдаемите входящи данни и да приложи последователно методи за приблизително оценяване.

Представяне на активи по договор и пасиви по договор при преход

ЕОЦКП напомня на емитентите за изискванията на МСФО 15 по отношение на представянето и оповестяването на активи по договор и пасиви по договор. В частност изискванията за оповестяване на параграф 118 на МСФО 15 включват както количественото така и качественото обяснение на съществените промени в балансите на активите по договор и пасивите по договор през отчетния период. ЕОЦКП отбелязва, че потребителите на финансовите отчети следва да разберат връзката между прихода, признат в даден отчетен период, и промените в балансите на активите по договор и пасивите по договор на предприятието, за да оценят естеството, размера, времевите параметри и несигурността на приходите и паричните потоци, произтичащи от договорите на предприятието с клиенти. Накрая, ЕОЦКП посочва също, че активите по договор са обект на модела на очакваната кредитна загуба и съответните оповестявания.

Разбивка на приходите

ЕОЦКП набляга върху изискванията на параграф 114 на МСФО 15 по отношение на оповестяването на приходите, разделени по категории, които отразяват как характера, размера, времевите параметри и несигурността на приходите и паричните потоци са засегнати от икономически фактори. В частност, макар и нивото на категоризация да зависи от факти и обстоятелства, които се отнасят към договорите на предприятието с клиенти, такава разбивка трябва да е достатъчна, за да могат потребителите да разберат главните фактори, които играят роля в приходите. В този контекст на емитентите се напомня да обмислят внимателно информацията за приходите, предоставена от предприятието за други цели (споменати в параграф Б88 от МСФО 15), както и примерните категории, представени в параграф Б89 от МСФО 15. Това може да доведе до разбивка на приходите в по-големи детайли от тези, изисквани до сега (например съгласно МСФО 8 *Оперативни сегменти*).

Цели свързани с оповестяването на МСФО 15 и Оповестяване на съществени преценки

Целите свързани с оповестяването, изложени в параграф 110 на МСФО 15, изискват от емитентите да оповестят достатъчно информация, която да позволи на потребителите на финансови отчети да разберат естеството, размера, времевите параметри и несигурността на приходите и паричните потоци, възникнали от договорите с клиенти. За тази цел може да бъде необходимо емитентите да предоставят повече подробна информация във финансовите си отчети, отколкото са оповестявали преди. ЕОЦКП подчертава например, че обхватът на оповестяванията на оставащите задължения за изпълнение, изисквани в параграф 120 на МСФО 15, е широк и на емитентите може да се наложи да представят допълнителна информация. В тази връзка ЕОЦКП отбелязва, че според Илюстративен пример 42 всяко оставащо задължение за изпълнение трябва да бъде придружено с достатъчно обяснения.

Тъй като прилагането на МСФО 15 разчита на анализа на индивидуалните договорни отношения с клиентите, емитентите следва да осигурят достатъчно прозрачност по отношение на направените съществени преценки и използваните основни допускания. ЕОЦКП очаква емитентите да опишат и обяснят обосновката за направените съществени преценки при представянето на такива оповестявания. Параграф 123 на МСФО 15 включва общо изискване за това да бъдат оповестени преценките и тези промени в преценките, направени при прилагането на МСФО 15, които оказват значително влияние при определянето на размера и времевите параметри на приходите от договорите с клиенти. ЕОЦКП отбелязва, че оповестяването на някои от съществените преценки се изисква изрично.⁴ В същото време ЕОЦКП е на мнение, че някои от останалите общи съществени преценки, които може да се наложи да бъдат оповестени, включват преценки относно идентификацията на отделни задължения за изпълнение (например за гаранции или услуги по поддръжката, които могат да са от особена значимост при търговията на дребно) както и предварително заплатени такси и предпроизводствени разходи (например в строителния сектор и аутсорсинга).

Накрая, ЕОЦКП също така насочва вниманието на емитентите към изискванията за оповестяване на параграфи 127-128 на МСФО 15, които се отнасят до оповестяването на преценки, целящи определяне на стойността на разходите, направени за получаване или изпълнение на договор с клиент, методите на амортизация и свързаните с тях въздействия, посочени в отчетния период.

2. Прилагане на МСФО 9

По отношение на първоначалното прилагане на МСФО 9 ЕОЦКП подчертава, че МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания съдържа подробен набор от изисквания за оповестяване за периода, който включва датата на първоначалното прилагане на МСФО 9, с цел да бъдат постигнати целите на МСФО 7.⁵ Те включват изискванията за оповестяване:

- i. прекласифицирания на финансови активи и финансови пасиви при първоначалното прилагане на МСФО 9;
- ii. равнение на крайните корективи за обезценка съгласно МСС 39 *Финансови инструменти: Признание и оценяване* с началните корективи за обезценка съгласно МСФО 9, класифицирани по категории на оценяване.

Оповестяване на последваща класификация на такива равнения (поне според клас финансови активи, идентифицирани в съответствие с параграф 6 на МСФО 7) заедно с описателно пояснение на главните причини за въздействието, включително въздействието върху изпълнението, може да бъде от значение в зависимост от обстоятелствата.

Въпреки че се очаква МСФО 9 да окаже най-силно влияние на кредитните институции, стандартът се отнася до всички емитенти. ЕОЦКП очаква от емитентите да предоставят актуални, съществени и специфични за предприятията оповестявания, като вземат под внимание значимостта на финансовите инструменти, които използват в дейността си. ЕОЦКП напомня на емитентите, че новият модел за обезценката, при определени опростявания, се отнася и за търговски вземания, активи и лизингови вземания. Емитентите следва да оповестяват евентуалните промени направени по счетоводните им политики във връзка с прилагането на МСФО 9, като например промени по политиките на модифициране/преустановяване и на отписване на финансови активи, където е приложимо.

Представяне на приходи от лихви

ЕОЦКП подчертава решението от дневния ред на КРМСФО от март 2018 г.⁶, отнасящо се до прилагането на параграф 82(а) от МСС 1, което изисква от емитентите да представят отделно размера на приходите от лихви, изчислени по метода на ефективната лихва за тези финансови активи, които са оценени впоследствие по амортизирана стойност или по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход, съгласно параграфи 4.1.2 или 4.1.2А на МСФО 9. ЕОЦКП също така

⁴например параграфи 124-125 на МСФО 15 относно оповестяване на решението за срока за удовлетворяване на задължения за изпълнение и параграф 126 на МСФО 15 относно определянето на цената на трансакцията и сумите, предвидени за задълженията за изпълнение

⁵Параграфи 42И до 42С от МСФО 7

⁶Решение от дневния ред, Представяне на приходите от лихви за определени финансови инструменти, Актуализация на КРМСФО, март 2018 г.

отбелязва, че параграф 82(ба) на МСС 1 изисква включването на конкретна статия към приходите и разходите със загуби от обезценка (включително отмяна на загуби от обезценка или печалби от обезценка), определени съгласно МСФО 9.

Отчитане на хеджирането

ЕОЦКП напомня на емитентите за новите оповестявания, изисквани съгласно МСФО 7 във връзка с отчитането на хеджирането⁷, които се отнасят до всички емитенти, включително и тези, които са избрали да не прилагат изискванията за отчитане на хеджирането на МСФО 9, но продължават да прилагат изискванията за отчитане на хеджирането на МСС 39. Оповестяванията следва да бъдат прозрачни и пропорционални на значимостта и въздействието, следствие от експозицията на рисковете от хеджираните позиции, и разпределени според категория на риска въз основата на рисковете хеджирани с цел отчитане.

Конкретни съображения във връзка с прилагането на МСФО 9 за кредитни институции

ЕОЦКП подчертава значението на прозрачността при оповестяването на първоначалното прилагане на МСФО 9 от кредитни институции, които трябва да обяснят в подробности същността и причините за въздействието върху финансовото състояние, резултати и счетоводния капитал. ЕОЦКП насърчава оповестяване на въздействието върху приложимите пруденциални съотношения, включително и употребата на преходни разпоредби при тези съотношения във финансовите отчети, където е приложимо.⁸ В контекста на сътрудничество между счетоводните правоприлагащи органи и органите за пруденциален надзор ЕОЦКП приветства текущите инициативи, предприети от Европейския банков орган (ЕБО), за наблюдение от страна европейския банков сектор на прилагането на МСФО 9 от пруденциална гледна точка.

Новият модел за очаквана кредитна загуба зависи от допускания, методи и входяща информация, специфични за предприятието. ЕОЦКП смята, че като се вземат под внимание изискванията на параграфи 35Г, 35Е и 35Ж на МСФО 7, съществените допускания трябва да бъдат оповестени, а самото оповестяване трябва да бъде достатъчно категоризирано в съответствие със стратегиите за управление на вътрешния кредитен риск и да е основано на различни видове продукти и географски пазари, според случая. Също така в допълнение към специфичните изисквания за оповестяване на МСФО 7 ЕОЦКП подчертава, че общите изисквания за оповестяване на преценки и източници на несигурност на приблизителни оценки (в някои случаи включително и чувствителност на балансовите суми към методи и допускания) в МСС 1 са приложими и към новия модел на очаквана кредитна загуба, където това е уместно. ЕОЦКП също така напомня на кредитните институции за изискванията на параграф 35Е(б) на МСФО 7 по отношение на оповестяването на приложените определения за неизпълнение, включително и причините за избора на тези определения, и насърчава кредитните институции да опишат до каква степен тези определения отговарят на определенията за неизпълнение, използвано за регулаторни цели, където е приложимо.

Съществено увеличение на кредитния риск

ЕОЦКП счита, че кредитните институции следва да оповестят подхода си към определянето на критериите за идентифициране на същественото увеличение на кредитния риск за съществени портфейли, както и да предоставят съществени преценки, отнасящи се до оценката на същественото увеличение на кредитния риск съгласно параграфи 35Е(а) и 35Ж(а)(ii) на МСФО 7. В тази връзка ЕОЦКП смята, че оповестяванията следва да осигурят достатъчно прозрачност по отношение на качествените (например тип на събитието или предприети мерки, предпазни критерии като отсрочка и др.) и количествени фактори (например използвани показатели, определяне на прагове, степен, до която емитента разчита на предпазния механизъм за просрочване с 30 дни и др.), които са взети под внимание при определянето на същественото увеличение на кредитния риск от предприятието. Освен това факторите, взети под внимание при оценката на отмяна на същественото увеличение на кредитния риск, включително използването на периоди на „изпитателен срок“ и на „възстановяване“, ако такива има, трябва да бъдат оповестени. Също така ЕОЦКП подчертава, че е възможно същественото увеличение на кредитния риск да трябва да бъде оценено на ниво портфейл⁹ и начинът, по който е използван този подход, трябва да бъде обяснен.

⁷ параграфи 21А до 24Е на МСФО 7

⁸ За справка вижте също Насоки на ЕБО относно изискванията за оповестяване на преходни разпоредби на МСФО 9 (ЕБО/Насоки/2018/1) за оповестяване на преходните разпоредби на МСФО 9 в отчетите по Стълб 3

⁹ параграф Б5.5.1 на МСФО 9, илюстриран от Пример 5

Интегриране на информация за бъдещето в моделите за очаквана кредитна загуба

ЕОЦКП смята, че кредитните институции следва да бъдат конкретни в информацията, която предоставят, когато оповестяват начина, по който определят очакваната кредитна загуба, включително фактори и допускания, използвани в изчисляването на очакваната кредитна загуба съгласно параграфи 35Г и 35Ж(а)(i) на МСФО 7, категоризирани според видове инструменти, портфейли и географски пазари. ЕОЦКП подчертава нуждата да се вземе под внимание информацията за бъдещето, когато се определя претеглената оценка на базата на вероятността от кредитни загуби. В допълнение, на емитентите се напомня, че оповестяванията трябва да се извършват съгласно параграф 35Ж(б) на МСФО 7 що се отнася до подхода за интегриране на информация за бъдещето в изчисляването на очакваната кредитна загуба, включително употребата на макроикономическа информация (обхващаща количествената оценка на използваните макроикономически променливи) и начина, по който тази информация е била интегрирана в модела за очаквана кредитна загуба. ЕОЦКП напомня на кредитните институции, че за да спазят изискванията на МСФО 9 може да се наложи да използват множество сценарии с цел да определят очакваната кредитна загуба, както изисква параграф 5.5.17(a) на МСФО 9.¹⁰

Равнения

Оповестявания, предоставени от кредитни институции трябва да бъдат достатъчни, за да могат потребителите да разберат факторите, пораждащи кредитните загуби и съществените им движения. Параграф 35З на МСФО 7 изисква равнение на коректива за загуби от началното до крайното салдо, а параграф 35И на МСФО 7 изисква обяснение за това как съществените промени в брутната балансова стойност на финансовите инструменти през периода са допринесли за промените в коректива за загуби. ЕОЦКП подчертава, че очаква подходящо ниво на детайлност във връзка с вида на промените, представени в тези равнения, включително цялата съответна качествена и количествена информация. Например в случай, че съответните брутни потоци са значителни, тогава ЕОЦКП смята, че сбора на прехвърлянията от 12-месечна очаквана кредитна загуба до очакваната кредитна загуба за целия срок (и от етап 2 до етап 3) и обратно, следва да бъде оповестен отделно, придружен с количествата отписвания и други преустановявания на признаването, както и въздействието от нови заеми или закупуване на финансови активи.

Финансови активи с обезценка по кредити

ЕОЦКП отбелязва, че редица кредитни институции са отчетели съществено въздействие от първоначалното прилагане на МСФО 9 върху изчисляването на финансови активи с обезценка по кредити. ЕОЦКП отново отбелязва съобщението, което публикува в публичното си изявление от 2017 г.,¹¹ с което настоятелно призова емитентите със съществено количество кредити с обезценка да оценят критично дали оценката им за очакваните парични потоци от кредитите с обезценка и, където е приложимо, от свързаните с тях обезпечения или от продажбата на тези кредити, са реалистични и обективни съгласно новия модел за очаквана кредитна загуба на МСФО 9.

Разглеждане на сценарий за продажба на заеми в изчисляването на очакваната кредитна загуба

ЕОЦКП също така напомня на емитентите, че МСФО 9 изисква паричните потоци, очаквани от продажбата на неизпълнени заеми, да бъдат включени при оценяването на очакваните кредитни загуби в случай, че продажбата на заема е един от методите за възстановяване, които предприятието основателно очаква да следва при сценарий на неизпълнение и при условие, че такива очаквания са явно доказани и подкрепени от намеренията и възможностите на предприятието да продава. В такъв случай включването на възстановителните постъпления от продажби в оценяването на очакваните кредитни загуби би било подходящо за финансовите инструменти във всеки от трите етапа.¹²

¹⁰ Тези сценарии следва да разгледат различни сценарии за риска, включително рискове, свързани с преоценката на рискови премии и покачването на лихвените проценти, както е посочено през септември 2018 г. в Доклада на Съвместния комитет за рискове и уязвимости във финансовата система на Европейския съюз, където това е приложимо

¹¹ Публично изявление, Общи европейски приоритети във връзка с прилагането на Международните стандарти за финансово отчетяване (МСФО) спрямо финансовите отчети за 2017 г., 27 октомври 2017 г., ЕОЦКП32-63-340

¹² Вижте Резюме от заседанието на Ресурсна група за обезпечаване на прехода в раздел „Обезценка на финансови инструменти“ (параграфи 19-24) от декември 2015 г.

Проверка на критерия „Плащания единствено по главница и лихва“

Що се отнася до класификацията и изчисляването на финансови активи ЕОЦКП подчертава, че проверката за плащания единствено по главница и лихва трябва да бъде приложена за всеки инструмент поотделно. При анализиране на договорните характеристики на инструмента различни фактори могат да бъдат от значение за оценката на плащания единствено по главница и лихва и е възможно да изискват преценка. По-конкретно емитентите трябва да са внимателни, когато оценяват инструментите без право на регресен иск, които би следвало да се анализират чрез подхода за подробен преглед,¹³ и да обмислят дали плащанията по финансовия актив представляват обезщетение за времевата стойност на паричните средства и кредитния риск на кредитополучатели или представляват друг вид парични потоци. Също така ЕОЦКП счита, че когато преценките за прилагането на критериите за плащанията единствено по главница и лихва са съществени, те трябва да бъдат оповестени.

Конкретни съображения във връзка с прилагането на МСФО 9 за застрахователни предприятия/конгломерати

ЕОЦКП отбелязва, че измененията по МСФО 4 Застрахователни договори¹⁴ позволяват на отчетна единица, чиято дейност е свързана предимно със застраховане, да продължи да прилага МСС 39 вместо МСФО 9 до 2021 г. Както се изисква съгласно параграф 39В на МСФО 4, ЕОЦКП очаква от емитентите, които се възползват от временното освобождаване от МСФО 9 да предоставят подходяща и приложима информация за преценки и допускания, използвани при определянето на това, че покриват изискванията на параграф 20Г на МСФО 4. Освен това ЕОЦКП подчертава допълнителните оповестявания, които са необходими въз основа на параграфи 39Д и 39Ж на МСФО 4.

ЕОЦКП напомня, че Регламентът на Комисията¹⁵ позволява опцията за временно освобождаване да се използва за консолидирани финансови отчети на банкови финансови конгломерати за юридически лица в застрахователния сектор, при определени условия. ЕОЦКП очаква емитентите, които се възползват от този вариант да оповестят изрично как точно условията на Регламентът на Комисията са приложими за тях и как този вариант е приложен. ЕОЦКП подчертава специално значимостта на оповестяването на количеството финансови активи, за които се отсрочва прилагането на МСФО 9, както и характера и степента на съществените ограничения върху използването на активите на групата, които влизат в обхвата на забраната за прехвърляне. ЕОЦКП обръща внимание, че правоприлагащите органи ще следят строго за спазването от страна на емитентите на условията, които им позволяват да се възползват от временното освобождаване. Също така ЕОЦКП напомня на емитентите, че тези предприятия в групата, които не отговарят на изискванията за временно освобождаване, трябва да представят пълно оповестяване на първоначалното прилагане на МСФО 9.

3. Оповестяване, свързано с очакваното въздействие от прилагането на МСФО 16

МСФО 16 ще замени изискванията на МСС 17 Лизинги и свързаните с тях тълкувания и ще стане задължително приложим на 1 януари 2019 г. ЕОЦКП акцентира върху необходимостта от висококачественото изпълнение на МСФО 16, както и от оповестяване на ефекта от тяхното първоначално прилагане върху финансовите инструменти в периода на първоначалното им прилагане, както изисква МСС 8 *Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки*.

¹³ параграф Б4.1.17 на МСФО 9

¹⁴ Изменения в МСФО 4: Прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори, издадени през септември 2016 г.

¹⁵ Регламент на Комисията (ЕС) 2017/1988 от 3 ноември 2017 г. (OJ L 291, 9.11.2017, стр. 72–83)

ЕОЦКП очаква специфичните за предприятието количествени и качествени оповестявания във връзка с прилагането на МСФО 16 да бъдат предоставени съгласно параграф 30 на МСС 8. Тъй като годишните финансови отчети за 2018 г. ще бъдат публикувани след влизането в сила на изискванията на МСФО 16, ЕОЦКП очаква емитентите да са завършили по същество прилагането на новите стандарти. Поради това ЕОЦКП очаква въздействието на първоначалното прилагане на новите стандарти да е известно или оценимо в рамките на разумното към изготвянето на отчетите за 2018 г., поради което следва то да се оповести. Според ЕОЦКП това оповестяване следва да включва достатъчно категоризирана информация относно очаквания избор на счетоводни политики, които ще бъдат приложени, включително политиките, свързани с подхода към прехода и употребата на практически способности. В обяснението на въздействието емитентите, които очакват сериозно въздействие на новите стандарти се насърчават да преценят каква информация би позволила на анализаторите и на другите потребители да актуализират моделите си.

Параграф 31 на МСС 8 отбелязва, че емитентите следва да обмислят оповестяването на характера на предстоящите промени в счетоводната политика. При оповестяването ЕОЦКП препоръчва емитентите да се фокусират върху оповестяването на кратко описание на конкретните промени за съответното предприятие, въведени от МСФО 16, както и какви преценки и избори е направило предприятието, за да позволи на потребителите да оценят въздействието. Според ЕОЦКП това описание следва да включва например такива съображения като естеството и характеристиките на различните видове договори, и при наличието на съществени преценки, основните допускания, използвани при активи с право на ползване и пасиви по лизинг (като например оценка за това дали даден договор съдържа елементи на лизинг съгласно параграфи 9-11 на МСФО 16, определяне на сроковете на лизинговите договори в съответствие с параграфи Б34-Б41 на МСФО 16 и дисконтовите проценти както и съображенията за разделяне на компонентите на услуги и лизинговите компоненти на даден договор).

ЕОЦКП отбелязва, че след прилагането на МСФО 16 ще трябва да се извършат оповестяванията, които изисква Приложение В на стандарта във връзка с първоначалното прилагане и изборния метод на преход. ЕОЦКП специално напомня на емитентите, че при прилагане на опростения подход за преход в параграф В12(б) на МСФО 16 от емитентите се изисква да обяснят разликата, ако има такава, между ангажиментите за оперативен лизинг, оповестени съгласно МСС 17, и лизинговите задължения, признати към датата на прилагане на МСФО 16, както и че съгласно параграф В7 на МСФО 16, не може да се извърши преработка на сравнителна информация. Ако преработена сравнителна информация е била представена във финансовата информация, оповестена извън финансовите отчети, то тогава тя попада в обхвата на *Насоките на ЕОЦКП относно Алтернативните показатели за финансови резултати (АПФР)*.

ЕОЦКП насърчава и оповестяването, където то е от съществено значение, на допускания и преценки, използвани при изчисляването на дисконтовия процент, приложен при определянето на сегашната стойност на оставащите лизингови плащания и разпознаване на активи с право на ползване при прехода в съгласие с параграф В8 на МСФО 16.

Накрая, ЕОЦКП очаква, че въз основа на отчетите от 2018 г. емитентите ще се опитат да свържат минималните лизингови плащания за оперативен лизинг, оповестени на основата на въздействието от изискванията на МСС 17 и МСФО 16; следователно емитентите се насърчават да обяснят тези различия.

РАЗДЕЛ 2: ВЪПРОСИ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ДРУГИ ЧАСТИ НА ГОДИШНИЯ ОТЧЕТ

Нефинансова информация

ЕОЦКП напомня на емитентите¹⁶ за изискванията, описани в член 19а от Директивата за счетоводството¹⁷ в транспонирания им вид в законодателството на държавата членка. Тези изисквания целят да подобрят прозрачността на аспекти, отнасящи се като минимум до екологичните и социалните въпроси и въпросите, свързани със служителите, зачитането на правата на човека, борбата с корупцията и подкупите (наричани по-долу „нефинансова информация“). ЕОЦКП подчертава, че изискваните оповестявания следва да отразяват информация, която е приложима, съществена и специфична за предприятието. Насоките на Европейската комисия във връзка с нефинансовото отчитане¹⁸ (Насоките на ЕК) включват принципи, които биха могли да подпомогнат емитентите за предоставянето на оповестявания, които отговарят на съответните изисквания за нефинансова информация. В допълнение, с цел да подобри сравнимостта и да спомогне за по-доброто разбиране на представените оповестявания, ЕОЦКП напомня на емитентите за изискването, според което те трябва да оповестят всяка уредба за оповестяване на конкретна информация, въз основа на която, частично или изцяло, са били предоставени оповестявания на нефинансова информация. В тази връзка ЕОЦКП напомня, че в Насоките на Европейската комисия се посочва, че дружествата могат да изберат да използват общоприети, висококачествени международни отчетни рамки на Европейския съюз или национални такива и че, ако приемат такъв подход, оповестяването на използваните рамки повишава яснотата и съпоставимостта на предоставената информация.

Въпроси на околната среда

Имайки предвид нарастващото значение на въпросите, свързани с устойчивостта и околната среда и в контекста на Плана за действие на Европейската комисия за постигане на устойчив растеж,¹⁹ ЕОЦКП обръща специално внимание на изискванията на член 19а от Директивата за счетоводството за оповестяване на описание на политиката, отнасяща се до въпроси на околната среда, които според ЕОЦКП би трябвало да включват и въпроси свързани с климатичните промени. Тези оповестявания следва да включват информация за извършените процеси на надлежна проверка както и да посочват резултатите от приложените политики. В тази връзка ЕОЦКП отбелязва, че емитентите следва да предоставят оповестявания за наличието на нефинансови ключови показатели за ефективност, които са значими за съответния бизнес на емитента във връзка с прилагането на тази политика.

ЕОЦКП също така подчертава, че при изпълнение на изискването за оповестяване на последиците за околната среда, емитентите следва да оповестят, каквато е и препоръката от Насоките на Европейската комисия, информацията относно действителните и възможни последици, свързани с въпросите на околната среда. В допълнение, ЕОЦКП отбелязва, че член 19а от Директивата за счетоводството изисква от емитентите да предоставят информация за основните рискове, свързани с въпросите на околната среда, включително и аспекти отнасящи се до климатичните промени, които произтичат от дейностите на емитента или такива, които може да са свързани с деловите му взаимоотношения, продуктите или услугите, които предоставя. В тази връзка ЕОЦКП подчертава, че Насоките на ЕК поясняват, че от емитентите се очаква да оповестяват съответната информация относно въздействието на дейността им върху околната среда, а също и относно въздействието, което въпросите на околната среда биха могли да окажат върху развитието, дейността и състоянието на дружеството. Например възможно е да се наложи на емитентите да обмислят дали в следствие на климатичните промени

¹⁶ Член 19а от Директивата за счетоводството е приложима за „Големите предприятия, които са предприятия от обществен интерес и които към края на отчетния период надвишават критерия за среден брой служители през финансовата година от 500 души“. В зависимост от местните мерки за транспониране е възможно и други предприятия да попаднат в обхвата на тези изисквания.

¹⁷ Директива 2013/34/ЕС, изменена с Директива 2014/95/ЕС, както е транспонирана в отделните държави членки. Съображенията в останалата част на този документ се отнасят и до нефинансовите отчети, включени в отделен доклад, и към консолидирани нефинансови отчети, изготвени според Член 29а на Директивата за счетоводството, където това е приложимо.

¹⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705(01))

¹⁹ Информация от Комисията към Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите - План за действие: Финансиране за устойчив растеж COM/2018/097 окончателен, достъпно на адрес: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0097>

други рискове, като например тези, породени от технологично остаряване или от вероятността да се наложи рязко преминаване от технологии с висок въглероден интензитет към такива с ниски нива на въглеродни емисии, биха имали особено въздействие върху техния бизнес модел.

ЕОЦКП отбелязва, че въздействието на въпросите на околната среда, включително климатичните промени, би могло да има неблагоприятни последици както от оперативен така и от финансов характер. Поради тази причина, емитентите следва да оповестят информация, засягаща и двата аспекта на въздействие в своите нефинансови отчети и отчети за управлението, като включат обяснение относно значението на тези рискове, както и действията, предприети за смекчаването им. ЕОЦКП посочва в частност, че при оповестяване на финансовите последици от климатичните промени емитентите могат да вземат под внимание сред другите рамки, които са на разположение на емитентите, и препоръките и методологията, разработени от Работната група за оповестяването на финансова информация във връзка с климата.²⁰

Обосновка на причините за развитието и прилагането на определени политики

Член 19а на Директивата за счетоводството, както припомнят и Насоките на ЕК, изисква да се оповести ясно обяснение на причините, довели до решението на емитентите да прилагат политиките, отнасящи се до екологичните и социалните въпроси и въпросите, свързани със служителите, зачитането на човешките права, борбата с корупцията и подкупите, независимо от това, че емитентът може да счита тези въпроси за съществени. ЕОЦКП подчертава, че такова оповестяване е приложимо независимо от това, че емитентът може би прилага член 19а за първи път. ЕОЦКП също така отбелязва, че независимо от това, че емитентът може да не прилага определена политика по тези въпроси, други изисквания за отчетност остават в сила, като например такива свързани с оповестяването на основни рискове, свързани с тези въпроси.

Оповестяване на нефинансови ключови показатели за ефективност

ЕОЦКП счита за важно емитентите да оповестят причините, поради които определени ключови показатели за ефективност са сметени за практически значими при обяснението на въздействието от решението на емитента да следва политиките, свързани с оповестените нефинансови въпроси. Представяйки тези обяснения емитентите може да приложат принципите, представени в Насоките на ЕК във връзка с оповестяването на ключовите показатели за ефективност, като тези Насоки подчертават, наред с други аспекти, че от емитента се очаква да избере тези ключови показатели за ефективност, които смята за най-полезни при следенето и оценяването на напредъка в прилагането на съответните политики и при подпомагането на съпоставимостта между предприятията и секторите. С цел повишаване на значимостта на оповестените ключови показатели за ефективност ЕОЦКП също така подчертава, че емитентите могат да представят и обяснят ключовите показатели за ефективност като част от стратегическите си цели и показатели за подобряване на нивото на приложимост на представената информация.

В допълнение и съгласно Насоките на ЕК ЕОЦКП също така подчертава и значимостта на представянето на пълни оповестявания относно приетата методология и обхвата на дейност, които са включени в нефинансовата отчетност. ЕОЦКП очаква оповестеният периметър на ключовите показатели за ефективност да бъде в съответствие с показателите, действително използвани от емитента в неговите процеси на вътрешно управление и оценяване на риска, както и че всички промени в обхвата от година на година и съответното въздействие са ясно обяснени.

Алтернативни показатели за финансови резултати

ЕОЦКП напомня на емитентите за изискванията на параграф 20 от Насоките на ЕОЦКП за Алтернативни показатели за финансови резултати. Този параграф изисква от емитентите да оповестят използваните определения за алтернативни показатели за финансови резултати, техните компоненти, както и възприетата основа за изчисляване, като включат подробности относно всички използвани съществени хипотези и допускания. ЕОЦКП в частност подчертава, че алтернативни показатели за финансови резултати или техните компоненти не бива да бъдат погрешно наименувани като „непериодични“ или да получават други подобни наименования – например елементи, засегнали предишни периоди, които ще засегнат бъдещи периоди рядко са разглеждани като непериодични. Както е посочено в параграфи 21-25 на Насоките на ЕОЦКП, ЕОЦКП очаква от емитентите да представят оповестявания, специфични за предприятието, ако такива определения са използвани.

²⁰ <https://www.fsb-tcfd.org/>

ЕОЦКП също така обръща внимание на това, че въвеждането на новите счетоводни стандарти (в частност МСФО 9, МСФО 15 и МСФО 16) може да доведе до промени в алтернативните показатели за финансови резултати поради това, че емитентите трябва да ги преизчислят според новите компоненти или количества, или поради това, че нови алтернативни показатели за финансови резултати ще изместят старите такива. ЕОЦКП специално подчертава, че съгласно параграфи 41-44 от Насоките на ЕОЦКП по отношение на алтернативни показатели за финансови резултати емитентите трябва да представят оповестявания, които позволяват на инвеститорите да разберат обхвата и причините за евентуалните промени в използваните алтернативни показатели за финансови резултати. При оповестяване на определението на такива мерки като например „органичен растеж“, съгласно Въпрос 15 от документ Въпроси и отговори на ЕОЦКП²¹ емитентите следва да подчертаят в равнението различните съществени елементи като обхвата, промяната и приложението на новите изисквания на МСФО 15.

ЕОЦКП напомня на емитентите за изискванията на параграфи 33 и 34 от Насоките на ЕОЦКП за алтернативни показатели за финансови резултати, според които емитентите трябва да обяснят защо смятат, че алтернативните показатели за финансови резултати предоставят полезна информация относно финансовото положение, паричните потоци или финансовите резултати, както и да обяснят целите, за които са решили да използват алтернативните показатели за финансови резултати.

В заключение ЕОЦКП насърчава емитентите да обърнат специално внимание на изискванията на параграф 35 от Насоките на ЕОЦКП и на напътствията, отразени във Въпрос 9 на документ Въпроси и отговори на ЕОЦКП²², които се отнасят до представянето на алтернативни показатели за финансови резултати заедно с данните или мерките на МСФО. ЕОЦКП подчертава, че алтернативните показатели за финансови резултати, включени в годишните и полугодишните отчети за управление и в ad hoc оповестявания не бива да се представят с по-голяма значимост, важност или влияние отколкото показателите произтичащи пряко от финансовите отчети.

---

²¹ https://www.esma.europa.eu/file/21236/download?token=-jY_oH39

²² https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-51-370_qas_on_esma_guidelines_on_apms.pdf